

สัญลักษณ์ทั้ง 4 บทเพลงชุดสำหรับออร์เคสตรา
COMPOSITION: THE FOUR SYMBOLIC SUITE

วรพัฒน์ ภูริปัญญวานิช *
วีรชาติ เปรมานนท์ **

บทคัดย่อ

บทประพันธ์สัญลักษณ์ทั้ง 4 เป็นบทประพันธ์ประเภทเพลงชุดบรรเลงโดยวงออร์เคสตรา ในแต่ละท่อนมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านทำนอง จังหวะ โครงสร้าง และแนวประสาน ถึงอย่างนั้น ก็ยังคงมีทำนองร่วมที่แฝงอยู่ในทุก ๆ ท่อนซึ่งเป็นทำนองหลักที่ผูกทั้ง 4 ท่อนไว้ด้วยกัน ซึ่งผู้แต่งเห็นว่า โครงสร้างบทเพลงชุดนั้นมีมานานและมีผู้ประพันธ์จำนวนมากที่นำไปใช้ประกอบการประพันธ์ แต่ลักษณะเด่นดั้งเดิมโครงสร้างแบบนี้ในแต่ละท่อนจะมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงโดยไม่มีสิ่งใดมาผูกมัด เปรียบเหมือนนำบทเพลงหลาย ๆ ชิ้นมารวมกันเท่านั้น แต่ในบทประพันธ์สัญลักษณ์ทั้ง 4 นี้จะแตกต่างจากโครงสร้างเดิมโดยใช้ทำนองผูกมัดแต่ละท่อนไว้ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนั้นในแต่ละท่อนจะเลือกใช้กลุ่มเครื่องดนตรีที่แตกต่างกันเป็นตัวดำเนินทำนองหลักเพื่อสร้างสีสันของเสียงในหลาย ๆ รูปแบบ

บทประพันธ์นี้มีความยาวโดยรวมประมาณ 20 นาที แบ่งออกเป็น 4 ท่อน ในแต่ละท่อนมีความยาวที่ใกล้เคียงกันที่ 5 นาทีทุกท่อน

คำสำคัญ: เพลงชุด / ออร์เคสตรา / สัญลักษณ์ / การประพันธ์เพลง

Abstract

The Four Symbolic Suite is a composition for an Orchestra, which each movement has an individual characteristic such as melody, rhythm, form and counterpoint. Nonetheless, there still has a same melody that hide in every each movement and also it's bind all of them together. The original Suite that being used by many composers, each movement has an individual character and also they are free from each other. No obligation. It just liked bringing many pieces into one suite. So the composer has an idea to change the form of an original Suite, by adding the same melody or theme in every movement, it will create a chain to each movement so that they can be connected. Moreover, each movement they use a different instrument to express a melody and because of that, it created a lot of styles and color to this Suite.

This Suite duration is approximately 20 minutes divided into four movements. Each one has the same duration approximately 5 minutes.

Keywords: Suite/ Orchestra/ Symbol/ Composition

* นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, voraputt@hotmail.com

** ศาสตราจารย์ ดร., สาขาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, drwpremananda@yahoo.com

บทนำ

บทประพันธ์สัญลักษณ์ทั้ง 4 สำหรับออร์เคสตรา เป็นบทเพลงชุดที่ประกอบไปด้วย 4 ท่อน ซึ่งในแต่ละท่อนจะมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นในส่วนของท่านอง จังหวะ มิติของเสียง ฯลฯ ถึงอย่างนั้นก็ยังคงมีท่านองร่วมที่แฝงอยู่ในทุก ๆ ท่อนซึ่งเป็นท่านองหลักที่ผูกทั้ง 4 ท่อนไว้ด้วยกัน ซึ่งผู้แต่งเห็นว่าโครงสร้างบทเพลงชุดนั้นมีมานานและมีผู้ประพันธ์จำนวนมากที่นำไปใช้ประกอบการประพันธ์ แต่ลักษณะเด่นดั้งเดิมโครงสร้างแบบนี้ในแต่ละท่อนจะมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงโดยไม่มีสิ่งใดมาผูกมัด เปรียบเหมือนนำบทเพลงหลาย ๆ ชิ้นมารวมกันเท่านั้น แต่ในบทประพันธ์สัญลักษณ์ทั้ง 4 นี้จะแตกต่างจากโครงสร้างเดิมโดยใช้ท่านองผูกมัดแต่ละท่อนไว้ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

ลักษณะเด่นที่สำคัญของบทเพลงนี้คือท่านองที่มีความไพเราะ อ่อนหวาน เข้มแข็ง ประกอบไปด้วยหลากหลายความรู้สึก เพราะบทเพลงชุดนี้ได้รับแรงบันดาลใจมากจากบทเพลงประกอบสื่อต่าง ๆ อาทิเช่น ภาพยนตร์ เกม ฯลฯ บทเพลงจะมีท่านองที่ดูเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน แต่มีการพัฒนาท่านองและการใช้เทคนิคการทอดและขยายท่านองมากมายรวมถึงการแปรจังหวะอีกด้วย โดยผู้แต่งมีแนวความคิดที่ต้องการจะสร้างบทเพลงที่ผสมผสานการใช้ท่านองที่เรียบง่าย ไพเราะ กับรูปแบบจังหวะที่หลากหลาย มีการพัฒนาระหว่างบทเพลงและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

บทประพันธ์ชิ้นนี้มีความยาวโดยรวมประมาณ 20 นาที แบ่งออกเป็น 4 ท่อน โดยที่แต่ละท่อนเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีท่านองหลักร่วมกันแฝงอยู่ในแต่ละท่อน

วัตถุประสงค์

1. สร้างบทประพันธ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
2. เพื่อส่งเสริมและสร้างจินตนาการให้กับผู้ฟังทั่วไป
3. เพื่อแสดงออกถึงเทคนิคการผสมผสานลีลาดนตรีแบบดนตรีตะวันตกและตะวันออกให้กับผู้ฟัง

ขอบเขตการประพันธ์เพลง

1. เป็นบทประพันธ์ที่อยู่ในแบบ Tonal music
2. บทประพันธ์ให้ความรู้สึกในแบบดนตรีตะวันออกผสมผสานการใช้เทคนิคแบบดนตรีตะวันตก
3. บทประพันธ์ประกอบไปด้วย 4 ท่อน ทุกท่อนจะมีท่านองเดี่ยวแฝงอยู่
4. มีความยาวโดยรวม 20 นาที โดยแต่ละท่อนมีความยาวที่ใกล้เคียงกัน

วิธีดำเนินการประพันธ์เพลง

ขั้นตอนการประพันธ์ประกอบด้วย

1. กำหนดขอบเขตการประพันธ์ พร้อมทั้งหาแรงบันดาลใจและแนวคิดหลักที่จะใช้ประพันธ์เพลง
2. กำหนดโครงสร้างหลักและความยาวของบทเพลง รวมถึงเอกลักษณ์ของแต่ละท่อนอย่างชัดเจน
3. สร้างทำนองหลักและรูปแบบจังหวะขึ้นและบันทึกลงในลักษณะของ Piano Reduction เพื่อให้เห็นโครงสร้างบทเพลงอย่างชัดเจน ก่อนที่จะเรียบเรียงเสียงประสาน
4. เรียบเรียงเสียงประสานและรวมถึงการตกแต่ง เพิ่มลด แนวทำนอง แนวประสาน ปรับเปลี่ยนรูปแบบจังหวะและความกว้างของช่วงเสียงตามเห็นสมควร
5. พิจารณาบทประพันธ์ในลักษณะโดยรวมและทดลองการบรรเลง เพื่อสังเกตและฟังจากเสียงจริงที่เกิดขึ้น และแก้ไขตามเห็นสมควร
6. จัดพิมพ์และนำเสนอรูปเล่มประกอบบทวิเคราะห์พร้อมโน้ตเพลงที่สมบูรณ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 SKY DRAGON “มังกรฟ้า”

ในตอนที่ 1 จะมีอัตราจังหวะโดยรวม ปานกลาง ไม่ช้า ไม่เร็วจนเกินไปเพื่อที่จะนำเสนอแนวทำนองที่ให้ความรู้สึกในแบบดนตรีตะวันออกอย่างชัดเจน ในช่วงต้นของท่อนนี้จะมีการใช้บันไดเสียงแบบ Phrygian Dominant บนแนวทำนอง โดยที่ศูนย์กลางของเสียงจะอยู่ที่ F ภายในท่อนนี้จะเน้นการนำเสนอทำนองโดยกลุ่มเครื่องสายสลับกับ French Horn เป็นหลัก เมื่อถึงส่วนกลางท่อนจะเกิดทำนองใหม่ขึ้นซึ่งเป็นทำนองหลักของท่อนนี้ บนบันไดเสียง Eb Major และ C Minor และจากนั้นในช่วงท้ายของท่อนจะเปลี่ยนบันไดเสียงไปยัง F Major อัตราจังหวะเปลี่ยนมาอยู่ในลักษณะเร็ว ทำนองจากช่วงต้นเพลงถูกนำมาใช้อีกครั้งเพื่อใช้จบท่อน โครงสร้างโดยรวมมีลักษณะเป็น ABA ความยาวของท่อนนี้อยู่ที่ 5 นาทีกว่าโดยประมาณ

ตอนที่ 2 RED SWAN “หงส์แดง”

ในตอนที่ 2 จะเริ่มต้นด้วยความเร็ว 168 Bpm ในอัตราจังหวะแบบ 3/4 อยู่ในลักษณะของ Quick Waltz เพื่อแสดงถึงทำนองและจังหวะที่แตกต่างกับตอนที่ 1 อย่างชัดเจน อยู่ในบันไดเสียง A Minor และเมื่อมาถึงช่วงกลางของท่อนจะเข้าสู่ช่วงที่ช้า อัตราจังหวะเปลี่ยนเป็น 4/4 แนวทำนองที่เกิดขึ้นได้พัฒนาจากช่วงต้นแตกต่างกัน ที่ทิศทางการดำเนินทำนองบางจุดและถูกบรรเลงในจังหวะที่ช้าลง ในช่วงต่อมามีการนำเอาทำนองหลักที่เคยเกิดขึ้นจากท่อนก่อนหน้ามาพัฒนา ซึ่งเป็นแนวทำนองหลักที่ผู้กำกับบทประพันธ์ทั้ง 4 ท่อนไว้แต่ถูกนำเสนออย่างแตกต่างกันและจากนั้นช่วงท้ายความเร็วจะกลับมาเหมือนช่วงต้นเพียงแต่อัตราจังหวะจะเปลี่ยนเป็น 2/4 แทนในท่อนนี้มีความยาวโดยประมาณ 5 นาทีโดยประมาณ

ท่อนที่ 3 WHITE TIGER “พยัคฆ์ขาว”

ในท่อนที่ 3 เริ่มต้นด้วยความเร็วปานกลาง ด้วยอัตราจังหวะแบบ 4/4 โดยมีศูนย์กลางของเสียงอยู่ที่ Bb ในส่วนของท่อนที่ 3 แนวทำนองหลักจะถูกนำเสนอโดยเครื่องลมทองเหลืองเป็นส่วนใหญ่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่แตกต่างจาก 2 ท่อนที่ผ่านมา ผู้แต่งจึงต้องการนำเสนอท่อนนี้ด้วยทำนองที่มีลักษณะเข้มข้นและดูคึกคัก และต่อมาศูนย์กลางของเสียงได้เปลี่ยนไปที่ Db แทน ในส่วนของจังหวะ มีการเร่งมากขึ้นจนถึง 172 Bpm และต่อมาจนถึงช่วงท้าย Texture ของช่วงนี้จะค่อย ๆ บางลง ด้วยจำนวนเครื่องที่ค่อย ๆ หยุ่ลง เพื่อที่จะจบท่อนในลักษณะที่ค่อย ๆ Fade out ท่อนนี้มีความยาวโดยรวมที่ 5 นาทีโดยประมาณเช่นเดียวกัน

ท่อนที่ 4 BLACK TORTOISE “เต่าดำ”

ในท่อนสุดท้าย เริ่มต้นด้วยความเร็วที่ 115 Bpm ภายในท่อนนี้อัตราจังหวะจะเริ่มต้นที่ 6/8 และต่อจากนี้ จะมีการเปลี่ยนแปลงอัตราจังหวะหลากหลายที่ และทำนองหลักจะถูกบรรเลงโดยกลุ่มเครื่องเสียงต่ำ ได้แก่ Violoncello, Double bass, Bassoon, Trombone และ Tuba เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของทำนองในช่วงเสียงต่ำซึ่งแตกต่างจากท่อนที่ผ่านมาทั้งหมด และนอกจากนี้ ในช่วงสุดท้ายของท่อนนี้ ได้นำเสนอทำนองหลักที่ถูกบรรจุในทุก ๆ ท่อน ในลักษณะที่ยิ่งใหญ่และสง่างามเพื่อที่จะเป็นการสรุปและจบบทเพลงลง ภายในช่วงท้ายจะบรรเลงในลักษณะเต็มวงไปตลอดจนจบ โดยศูนย์กลางอยู่ที่ E ภายในท่อนนี้มีความยาวโดยประมาณที่ 5 นาที

ผลสรุปการดำเนินการวิเคราะห์

บทประพันธ์ สัญลักษณ์ทั้ง 4 นี้เป็นบทประพันธ์ประเภทเพลงชุดสำหรับวงออร์เคสตราจำนวน 4 ท่อน ที่ถูกนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ มีโครงสร้างคล้ายคลึงกันแต่ให้ความแตกต่างกันในมุมมองทางด้านความรู้สึกถูกบรรยายออกมาผ่านบทเพลงในลักษณะของ Program Music มีลักษณะคล้ายการเล่าเรื่องนิทานจากหนังสือ ทุกท่อนมีเอกลักษณ์และลักษณะเด่นที่เฉพาะตัว เป็นผลงานที่ถูกสร้างจากแนวความคิดที่ต้องการให้ทำนองที่ไพเราะ เรียบง่าย เป็นแกนหลักของเพลง ผสานกับการพัฒนาทำนองและการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการเรียบเรียงเสียงประสาน เพื่อสร้างมิติของเสียงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น และสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้ในทุก ๆ แบบ

ข้อเสนอแนะ

บทประพันธ์ สัญลักษณ์ทั้ง 4 มีจำนวน 4 ท่อนที่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัว มีเนื้อหา ทำนอง ที่สมบูรณ์ในตัวเอง สามารถจัดลำดับการบรรเลงได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการ ไม่ว่าจะเรียงลำดับท่อนเช่นใด ก็สามารถแสดงออกได้ และส่วนความยาวของแต่ละท่อนนั้น มีความใกล้เคียงกันทั้งหมด ไม่ว่าจะเรียงลำดับอย่างไรก็สร้างอรรถรสให้กับผู้ฟังได้เช่นเดียวกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ณัฏชา พันธุ์เจริญ. 2552. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกศกะรัต.

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. 2552. *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.

ภาษาอังกฤษ

William Cole. 2009. *The Form of Music*. 2nd Edition. United Kingdom: The Associated Board of the Royal Schools of Music (Publishing) Limited.